

KOHTUOTSUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohus	Tallinna Ringkonnakohus
Kohtukoosseis	Mare Merimaa, Kaupo Paal, Ande Tänav
Otsuse tegemise aeg ja koht	06.12.2012.a, Tallinn
Tsiviilasja number	2-12-748
Tsiviilasi	OÜ P-TRUCKS hagi Pärnu kohtutäitur R. L. vastu kahju hüvitamiseks
Vaidlustatud kohtulahend	Pärnu Maakohtu 10.08.2012.a otsus
Tsiviilasja hind apellatsioonimenetluses	3 505,54 eurot
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	Pärnu kohtutäitur R. L. apellatsioonkaebus
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja: OÜ P-TRUCKS (registrikood: 10335807, asukoht: Pärnu), tehinguline esindaja vandeadvokaat Ljudmila Tamar; Kostja: Pärnu kohtutäitur R. L. (registrikood: XXXXXXXXX, asukoht: Pärnu), tehinguline esindaja advokaat Anu Talu
Menetluse liik	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON:

- 1. Pärnu Maakohtu 10.08.2012.a otsus jätta muutmata.**
- 2. Apellatsioonkaebus jätta rahuldamata.**
- 3. Jätta maakohtu ja ringkonnakohtu menetluskulud kostja, R. L. kanda.**
- 4. Otsuse peale võib kassatsiooni korras edasi kaevata, esitades kaebuse vahetult Riigikohtule 30 päeva jooksul otsuse kassaatorile kättetoimetamisest, kuid mitte pärast viie kuu möödumist otsuse avalikult teatavaks tegemisest. Hagimenetluses Riigikohtus võib menetlusosaline menetlustoiminguid teha ning avaldusi ja taotlusi esitada üksnes vandeadvokaadi vahendusel. Menetlusosaline võib ise esitada Riigikohtule menetlusabi saamise taotluse, samuti esitada teise menetlusosalise kaebuse või muu taotluse kohta seisukohti ja vastuväiteid. Menetlusabi andmise taotlus ei peata seaduses sätestatud ega kohtu poolt määratud tähtaja kulgemist. Seaduses sätestatud tähtaja järgimiseks peab**

menetlusabi taotleja tegema tähtaja kestel ka menetlustoimingu, mille tegemiseks ta menetlusabi taotleb.

Hagi ja selle aluseks olevad asjaolud

1. 05.01.2012.a esitas hageja maakohtusse kostja vastu hagi, milles palus kostjalt välja mõista kahju hüvitiseks 3 505,54 eurot ja viivised summaliselt ning edasi protsendina põhivõlast alates hagi esitamisest kuni põhinõude täitmiseni. Menetluskulud palus hageja jätta kostja kanda.

Hagiavalduse kohaselt esitas OÜ P-Trucks 19.05.2008.a kohtule hagi OÜ Stegeman Transport vastu 54 847,60 krooni väljamõistmiseks (tsiviilasi nr 2-08-20037). 17.06.2008.a rahuldaskohas hagi tagamise taotluse ja määras teha käsutamise keelumärke Eesti Riiklikus Autoregistrikeskuses (edaspidi ARK) OÜ Stegeman Transport kuuluvale veoautole DAF 95 XF, registrimärk XXX XXX. 17.06.2008.a võttis Pärnu kohtutäitur R. L. menetlusse hageja poolt Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a määruse alusel esitatud täitmisavalduse, avas täitetoimiku nr 175/2008/1338 ja esitas ARK-le avalduse OÜ-le Stegeman Transport kuuluvale veoautole vara käsutamise keelumärke seadmiseks hageja kasuks. 18.06.2008.a esitas täitur kohtule teatise hagi tagamise määruse täitmise kohta. 2009.a veebruaris (hageja esindaja täpsustatud aja järgi 2009.a mais) sai hageja teada, et veoautole seatud vara käsutamise keelumärke on kostja 08.01.2009.a avalduse alusel kustutatud. 09.01.2009.a sõlmisid Stegeman Transport OÜ ja Euro Electrics OÜ veoauto müügilepingu ja 10.01.2009.a võõrandas Euro Electrics OÜ veoauto edasi OÜ-le Soojusekspert.

Pärnu Maakohtu 19.06.2009.a tagaseljaotsusega tsiviilasjas nr 2-08-20037 rahuldati OÜ P-Trucks hagi OÜ Stegeman Transport vastu ja mõisteti hageja kasuks välja 54 847,60 krooni. Tagaseljaotsus tühistati ja asi saadeti uueks läbivaatamiseks Pärnu Maakohtule. Pärnu Maakohtu 24.05.2011.a otsusega mõisteti uuesti Stegeman Transport OÜ-lt OÜ P-Trucks kasuks välja 3 505,40 eurot (54 847,60 krooni). Kohtuotsus jõustu 02.07.2011.a.

27.09.2011.a saatis hageja kostjale nõude, milles palus ametitegevuse käigus süüliselt tekitatud kahju summas 3 505,54 eurot hüvitada 10 päeva jooksul. 08.12.2011.a vastuses kostja esindaja möönis, et kohtutäituri büroo töötaja koostas 08.01.2008.a keelumärke kustutamise avalduse, mis esitati ARK-le, kuid sellega ei tekkinud hageja ettevõttele kahju, kuna kohtutäiturile teadaolevalt 24.05.2011.a otsust tsiviilasjas nr 2-08-20037 täidab Tartu kohtutäitur Reet Rosenthal hageja algatatud täitemenetluses. 19.12.2011.a teatas kohtutäitur Reet Rosenthal hagejale, et kohtuotsuse täitmiseks puudub igasugune võimalus.

Kostjal puudus õiguslik alus hagi tagamise määruse tühistamiseks ja ARK-le vara käsutamise keelumärke kustutamiseks avalduse esitamiseks. Hageja ei andnud arestitud sõiduki võõrandamiseks luba. Kostja õigusvastase teo tõttu on hagejale tekkinud kahju vähemalt kohtuotsuses märgitud summas. Kui hagi tagamine oleks kestnud kohtuotsuse täitmiseni, oleks hageja täitmise käigus saanud väljamõistetud summa kätte, kuna nõude rahuldamine pidi toimuma hagi tagamise korras veoautole seatud käsutamise keelumärke realiseerimisega. Muul viisil ei ole hagejal võlgnikult kohtuotsusega väljamõistetud summat enam võimalik saada. Hagi tagamise püsimisel oleks hageja 18.07.2011.a täitmisavalduse alusel kohtutäitur saanud asuda arestitud veoautot võõrandama juba 2011.a septembris, mil lõppesid nõude vabatahtlikuks täitmiseks määratud tähtajad ja pöörati täitmine võlgniku varale (arestiti arveldusarved krediidiasutustes). Kuna võlgnikul vara puudus, oli hageja ainsaks võimaluseks nõude rahuldamine arestitud vara arvel. Seega on hagejale kahju tekkimine põhjuslikus seoses kostja keelumärke õigusvastase kustutamisega. Ametitoiminguid täites pidi kostja olema

teadlik, millisel alusel on lubatud hagi tagamise korras seatud käsutuskeelu kustutamine registrist, mistõttu on tegemist kostja (tema töötaja) tahtlikult tekitatud kahjuga.

Hageja on kahju hüvitamisega viivitanud hagi esitamise hetkeks 90 päeva (08.10.2011.a - 05.01.2012.a) ja sissenõutavaks on muutunud kahjusummalt VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määraga arvestatud viivis summas 63,10 eurot.

Hagi tagamise määrus on seadusest tulenevalt viivitamata täidetav. Kostja ei ole nimetanud ühtegi seadust, mis oleks keelanud tal 17.06.2008.a hagi tagamise määrust täita. TMS § 49 lg 1 reguleerib kohtutäituri tegevust täitemenetluse lõpetamisel, kuid ei anna alust vara arestist vabastamiseks hagi tagamise määruse täitmisel. Asjas puudub täitemenetluse lõpetamise otsus TMS § 50 lg 1 kohaselt, mis peaks eelnema keelumärke kustutamisele. TMS § 49 järgi saab kohtutäitur kustutada vaid keelumärke, mis on tema poolt pandud varale täitemenetluses. Täitemenetlus hagi tagamise määruse täitmisel on lõppenud määruse täitmisega, mille kohta on registripidaja kinnitus. Asjaolude muutumisel võib hagi tagamise tühistada kohus. Kostjal puudus õiguslik alus hagi tagamise määruse tühistamiseks ja kostja tegevus oli õigusvastane.

Hagejal ei ole alust arvata, et 2011.a lõpus alustatud täitemenetluses oleks võlgniku veoauto müüdnud alla täidetavas otsuses märgitud summa. Portaalis Auto24 on sarnaste näitajatega veoautode müügihinnaks käesoleval ajal ca 18 000 - 29 000 eurot ja sellest on reaalne rahuldada hageja nõue. Hageja oleks ka ise olnud huvitatud soodsa hinnaga veoauto omandamisest.

Kostja õigusvastaseks teoks on keelumärke kustutamine olukorras, kus hagi tagamise määrus kehtis. Hageja viis määruse täiturile täitmiseks ja tasus selle eest, s.t hageja oli piisavalt hoolas oma eesmärgi saavutamisel. Hageja ei pidanud kontrollima, kas määrus on registrisse jõudnud ka kohtu poolt saadetuna. Hageja ei saanud 17.06.2008.a määrust kohtutäiturile täitmiseks esitades teada, et täitur pool aastat hiljem keelumärke õigusvastaselt kustutab. Seetõttu jääb arusaamatuks kostja väide, et 17.06.2008.a täitmisavaldus ei ole esitatud heas usus. Riigivastutuse seaduse eesmärgid ei kohusta hagejat enne kahju hüvitamise nõudmist täiendavaid tsiviilõiguslikke vaidlusi alustama. Kostja nimetatud õiguskaitsevahendid ei olnud tõhusad, mida näitab pankrotimenetluse raugemine ja veoauto tegelik edasimüük samal päeval kolmandale isikule, kelle heausket omandamist eeldatakse. Kostja 08.01.2009.a keelumärke kustutamise avaldusest ei nähtu, et täitemenetlus lõpetati TMS § 48 lg 7 alusel. Ei ole selge, millist täitemenetlust lõpetati, kuna täitemenetlus hagi tagamise määruse täitmiseks oli lõppenud juba 10.07.2008.a.

Kostja vastuväited

2. Kostja vaidles hagile vastu ja palus jätta selle rahuldamata. Kostja ei nõustunud hageja seisukohaga, et kostja on tekitanud hagejale kahju vähemalt tsiviilasjas nr 2-08-20037 24.05.2011.a tehtud kohtuotsusega väljamõistetud summas. Hageja väidetava kahju suurus on tõendamata. Hageja tegelikuks kahjuks saab olla veoauto müügihind täitemenetluses, mitte kohtuotsusega väljamõistetud summa. Tõendeid veoauto väärtuse kohta esitatud ei ole. Tuleb arvestada, et täitemenetluses võõrandatakse esemed harilikust väärtusest ca 70% madalama hinnaga. VÕS § 127 ja RvS § 8 sätetest tulenevalt tuleb kahju hüvitamisega luua varaline olukord, milles kannatanu oleks siis, kui tema õigusi ei oleks rikutud.

Kostja ei toiminud õigusvastaselt. 08.01.2009.a kehtinud TMS § 48 p 7 kohaselt kohtutäitur lõpetab täitemenetluse selle põhjendamatul alustamisel täitemenetluse tingimuste täitmata jätmise tõttu. Täiteasjas nr 175/2008/1338 puudus täitemenetluse alustamisel täitedokument

TMS § 2 lg 1 p-i 1 mõistes. Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a määrus ei olnud täitemenetluse alustamise ajaks jõustunud ja ei kuulunud viivitamata täitmisele kohtutäituri poolt. 17.06.2008.a kehtinud TsMS § 387 lg 2 nägi ette, et kui hagi tagamise määruse peab täitma kohtutäitur, edastab kohus määruse hagi tagamist taotlenud isikule ja määruks tuleb märkida, et määruse täitmiseks peab taotluse esitaja pöörduma kohtutäituri poole. Maakohtu 17.06.2008.a määruks ei ole sellist märget. Kohus on määruse resolutsioonis märkinud, et määrus tuleb täitmiseks saata ARK-le. Kohtutäituri puudus seadusest tulenev õigus täita 17.06.2008.a määrust tsiviilasjas nr 2-08-20037. TMS § 49 lg 1 kohaselt täitemenetluse lõpetamise korral vabastab kohtutäitur vara viivitamata aresti alt ja esitab registripidajale avalduse keelumärke kustutamiseks.

Kostja tegevuse ja hagejale väidetavalt tekkinud kahju vahel puudub põhjuslik seos. Kahjulik tagajärg oleks saanud ka ilma kostja väidetava õigusvastase teota, kuna kohus ei saanud 17.06.2008.a määrust tsiviilasjas nr 2-08-20037 ARK-le täitmiseks. Samuti ei kontrollinud hageja kohtumääruse saatmist ARK-s.

08.01.2008.a kehtinud KTS § 6 lg 1 järgi vastutab kohtutäitur oma ametikohustuste süülise rikkumise eest. Kehtiva KTS § 9 lg 1 kohaselt kohtutäitur vastutab ametitegevuse käigus süüliselt tekitatud kahju eest riigivastutuse seaduses sätestatud alustel ja ulatuses. Kohtutäitur vastutab ka tema büroo töötajate poolt süüliselt tekitatud kahju eest. Käesoleval juhul ei ole kohtutäitur süüliselt käitunud, kuna keelumärke kustutamise avaldus esitati ARK-le TMS § 48 p-i 7 ja § 49 lg 1 alusel. Hageja jättis enda õiguskaitsevahendid kohaselt rakendamata (ei esitanud täiteasjas nr 186/2011/1479 võlgniku vara tagasivõitmise hagi TMS § 187 lg 1 alusel, ei maksnud pankrotimenetluse raugemise vältimiseks pankrotimenetluse kulude katteks deposiiti) ja soovib rahuldada oma nõuet kohtutäituri arvelt. Kohtutäituri on põhjendatud kahtlus, et 17.06.2008.a täitmisavaldust ei esitatud heas usus.

Hagejale tekkinud kahju eest vastutab OÜ Stegeman Transport juhatuse liige ja ainuosanik E. V. , kes oli teadlik nii OÜ P-Trucks nõudest, kui ka 17.06.2008.a määrusest OÜ Stegeman Transport veoautole ARK-s käsutamise keelumärke seadmisest ning kes esindas Stegeman Transport OÜ-d veoauto müügilepingu sõlmimisel.

Kuna kostja ei ole süüdi kahjus, mis hagejale väidetavalt tekkis, ei ole kostja hageja ees nõude täitmisega viivitanud ja viivisenõue on põhjendamatu. Hagiavalduses ei ole viivisearvestus õige, sest arvestuse aluseks oleva põhivõla summa 3 505,54 eurot on kostja jaoks arusaamatu.

Esimese astme kohtu otsus

3. Maakohus tegi 10.08.2012.a otsuse, millega rahuldab hagi ja mõistis välja kostjalt hageja kasuks 3 568,50 eurot, sh põhivõlg 3 505,40 eurot ja hagi esitamise seisuga sissenõutavaks muutunud viivis 63,10 eurot ning viivise protsendina tasumata põhivõlast (3 505,40 eurot) VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras alates 05.01.2012.a kuni põhinõude täieliku tasumiseni. Menetluskulud jäid kostja kanda.

Vaidlust ei ole selles, et hageja esitas 19.05.2008.a Pärnu Maakohtule hagi Stegeman Transport OÜ vastu 54 847,60 krooni väljamõistmiseks (tsiviilasi nr 2-08-20037). 17.06.2008.a määrusega otsustas kohus hagi tagamiseks seada võõrandamise keelumärke ARK-s OÜ-le Stegeman Transport kuuluvale veoautole DAF 95 XF, registrimärgiga XXXXXX. Kohtumääruse resolutsioon sisaldas korraldust saata määrus täitmiseks ARK-le. 17.06.2008.a esitas hageja täitmisavalduse koos kohtumäärusega Pärnu kohtutäitur R. L-le. 17.06.2008.a alustas täitur hageja avalduse alusel täitemenetlust nr 175/2008/1338, koostas

Samal päeval keelumärke seadmise avalduse ja esitas selle ARK-le. 18.06.2012.a kirjaga teatas kohtutäitur kohtule, et hagi tagamise määrus on 17.06.2008.a seisuga täidetud. 20.06.2008.a teatas ARK kostjale, et 17.06.2008.a on taotletud keelumärke seatud. 20.06.2008.a kohtutäituri tasu väljamõistmise otsusega määratud tasu 855,50 krooni (sisaldab käibemaksu) tasus hageja 01.07.2008.a. 10.07.2008.a vormistas kohtutäitur TMS § 48 p-i 3 alusel täitemenetluse lõpetamise otsuse, kuna Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a hagi tagamise määrus tsiviilasjas nr 2-08-20037 on täidetud. 08.01.2009.a koostas ja esitas kohtutäitur ARK-le keelumärke kustutamise avalduse, milles teatas, et OÜ Stegeman Transport vara on aresti alt vabastatud ja ARK on kohustatud kustutama veoautole seatud keelumärke, kuna täitemenetlus on lõpetatud (alus TMS § 49 lg 1). 09.01.2009.a võõrandas OÜ Stegeman Transport veoauto Euro Electrics OÜ-le. Samal päeval registreeriti omanikuvahetus ARK-s ja 10.01.2009.a võõrandas Euro Electrics OÜ veoauto omakorda OÜ-le Soojusekspert. Pärnu Maakohtu 24.05.2011.a otsusega tsiviilasjas nr 2-08-20037 rahuldati OÜ P-Trucks hagi Stegeman Transport OÜ vastu ja hageja kasuks mõisteti välja 3 505,40 eurot. Hageja avalduse alusel alustas Tartu kohtutäitur Reet Rosenthal 20.07.2011.a täitemenetlust nr 186/2011/1479. Kohtuotsust ei õnnestunud täita, kuna OÜ-l Stegeman Transport mingit vara ei ole. Tartu Maakohtu 29.12.2011.a määrusega tsiviilasjas nr 2-11-53136 lõpetati Stegeman Transport OÜ pankrotimenetlus pankrotti välja kuulutamata raugemise tõttu ja ajutisele pankrotihaldurile tehti ülesandeks äriühing kahe kuu jooksul likvideerida likvideerimismenetlusega. 22.02.2012.a kustutati Stegeman Transport OÜ äriregistrist.

RvS § 7 lg 3 kohaselt on hüvitatavaks kahjuks otsene varaline kahju ja saamata jäänud tulu. Kohus leidis, et jõustunud kohtuotsusega hageja kasuks väljamõistetud summa 3 505,40 eurot on VÕS § 128 lg 3 järgi käsitatav hageja otsese varalise kahjuna, kuna kostjal vara puudumise tõttu kohtuotsust täita ei õnnestunud. Kostjaks olnud äriühing on pankroti raugemise järel registrist kustutatud ja hageja vara on talle tasumata võlgnevuse ulatuses vähenenud.

Täitetoimiku nr 175/3008/1338 koopiast nähtuvalt ei ole kohtutäitur teinud otsust TMS § 48 p-i 7 alusel (s.o täitemenetluse lõpetamine täitemenetluse põhjendamatul alustamisel täitemenetluse tingimuste täitmata jätmise tõttu), mis andnuks aluse keelumärke kustutamiseks TMS § 49 lg 1 järgi, millele kohtutäitur keelumärke kustutamise avalduses viitas. Kostja esindaja seletas, et kohtutäituril puudus vajadus täitemenetlust täiendavalt lõpetada, kuna täitemenetlus oli juba 10.07.2008.a otsusega lõpetatud. Viimatinimetatud otsusega on kohtutäitur täitemenetluse lõpetanud TMS § 48 p-i 3 alusel seoses nõude täitmisega, milleks oli hagi tagamise määruse täitmine. TMS § 49 lg 1 sõnaselgelt välistab hagi tagamise määruse täitmisel täitemenetluse lõpetamise korral keelumärke kustutamise avalduse esitamise. 08.01.2009.a keelumärke kustutamise ajal oli Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a hagi tagamise määrus jätkuvalt kehtiv ja jäi kehtima ka 24.05.2011.a kohtuotsuse tegemise järel. Keelumärke kustutamise avaldusega kohtutäitur sisuliselt tühistas hagi tagamise määruse, milleks täituril õigust ei olnud.

Kostja väitel avastas ta tavapärase kontrolli käigus, et on alustanud täitemenetluse põhjendamatult, sest hagi tagamise määrus ei olnud jõustunud, määruses puudus viide selle viivitamata täitmise kohta ja määruse täitmist ei olnud tehtud ülesandeks kohtutäiturile. Määrusega nähti ette hagi tagamise määruse saatmine ARK-le. Kohus leidis, et võttes arvesse kohtutäiturite üldist töömahtu, ei ole veenev kohtutäituri väide, et ta ilma konkreetse vajaduseta (näiteks võlgniku kaebus) teostab aeg-ajalt juba lõpetatud (s.h täitmisega lõpetatud) täiteasjades menetluse alustamise õiguspärasuse kontrolli. Täitetoimikus ei ole mingit märki, et võlgnik oleks vaidlustanud täitemenetluse alustamist ja sõidukile keelumärke seadmist. Kohtutäitur teatas hagi tagamise määruse täitmisest ja keelumärke seadmisest

kohtule ja sissenõudjale. Keelumärke kustutamise avalduse esitamisest ja keelumärke kustutamisest ei informeerinud täitur kedagi peale võlgniku. Kohus leidis, et kohtutäituri poolt oleks keelumärke kustutamine õigusvastane ka siis, kui tõepoolest oleks täitemenetlus alustatud ebaseaduslikult.

Kohus leidis, et kohtutäitur alustas täitemenetlust Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a hagi tagamise määruse ja sissenõudja OÜ P-Trucks avalduse alusel õiguspäraselt. Määruses sisalduv korraldus saata määrus täitmiseks ARK-le ei välista kohtutäituri pädevust hagi tagamise määruse täitmisel. TMS § 2 lg 1 p 1 (määruse tegemise ja täitmise ajal kehtinud redaktsioonis) sätestas täitedokumendina muu hulgas viivitamata täitmisele kuuluva määruse tsiviilasjas. Määruses ei ole küll märgitud, et määrus on viivitamata täidetav, kuid edasikaebekorra selgituses on viide, et määruskaebuse esitamine ei peata hagi tagamise määruse täitmist. TsMS § 468 lg 5 kohaselt kuulub kohtumäärus viivitamatule täitmisele, kui seadusest ei tulene teisiti. Hagi tagamise taotluse lahendamiseks on kohtule antud äärmiselt lühike tähtaeg, taotlus tuleb lahendada hiljemalt taotluse esitamisele järgneval tööpäeval. Kohtutäitur, kelle igapäevase töö hulka kuulub ka hagi tagamise määruste täitmine ja kelle pädevuses ning kvalifikatsioonis kohtul puudub alus kahelda, on ilmselgelt teadlik, et kiireloomulised hagi tagamise määrused on viivitamata täidetavad ka siis, kui kohtumääruses vastav märg peudub.

Kohtutäituri õigust ja pädevust hagi tagamise määrust täita ei välista ka TsMS § 387 lg 2 (17.06.2008 kehtinud redaktsioonis), mis sätestab, et hagi tagamise määruses tuleb märkida, kui määruse täitmiseks peab taotluse esitaja pöörduma kohtutäituri poole. Nimetatud sätte eesmärk on üksnes tagada, et hagi tagamisest huvitatud isik saab õigeaegselt ja viivituseeta teada, et ta peab määruse täitmiseks selle ise kohtutäiturile esitama. TsMS § 387 lg 2 kohtumenetlust reguleeriva sättena ei loo kohtutäiturile täitemenetluse seadustikust erinevat pädevust ja määruses kohtutäiturile viite tegemata jätmine ei piira TMS §-st 2 ja § 23 lg-st 1 tulenevat kohustust täitemenetlus läbi viia. Kohus leidis, et kohtutäituri poolt keelumärke kustutamise avalduse koostamine ja selle liiklusregistrile esitamine on õigusvastane.

Keelumärke seadmise ja selle kustutamise ajal kehtinud, Vabariigi Valitsuse 21.07.2005.a määruse nr 197 „Riikliku liiklusregistri pidamise põhimäärus“ § 2 kohaselt on eesmärk arvestuse pidamine sõidukite (välja arvatud kaitsejõudude sõidukid), väikelaevade, alla 12-meetrise kogupikkusega laevade ja jettide, juhilubade ning muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide, digitaalse sõidumeeriku kaartide (edaspidi sõidumeeriku kaart) ja juhtide ametikoolituse üle. Põhimääruse § 6 lg 2 p-i 4 kohaselt peetakse sõidukite andmebaasis muu hulgas arvestust sõidukite kasutamisele ning käsutamisele seatud piirangute üle. Eeltoodust järelduvalt sõiduki käsutamise keelumärke liiklusregistris ei oleks välistanud sõiduki võõrandamist, kuid oleks takistanud sõiduki uue omaniku registreerimist liiklusregistris. Kohtu hinnangul on suurem osa elanikkonnast õiguskuulekad ja tegutsevad heas usus, seega on väga suur tõenäosus, et käsutamise keelumärke oleks oluliselt takistanud sõiduki võõrandamise tehingu toimumist. Sellise järelduse õigsust tõendavad kohtule esitatud taotlus ARK-le ja müügileping. Taotlus registriandmete muutmiseks seoses omanikuvahetusega on koostatud ja registrile esitatud tegelikult 07.01.2009.a, Stegeman Transport OÜ andmete muutmise taotluse lahtris on esindaja allkirja juures kuupäev ilmselgelt ümber tehtud 07-st 09-ks. Samal lehel büroo töötaja märkuste lahtris toimingute vormistamise või sellest keeldumise kohta on kuupäev jäänud muutmata ja on maha kriipsutatud väljastatud registreerimistunnistuse number XX XXXXXX. Selle kõrval on registritunnistuse number XX XXXXXX. Samuti on muudetud müügilepingul kuupäev 07-st 09-ks. Sellest järeldub, et tegelikult toimus müügitehing 07.01.2009.a ja samal päeval esitati ka omaniku andmete

muutmise taotlus, kuid uue registritunnistuse vormistamisel avastas ARK büroo töötaja käsutamise keelumärke. Tõenäoliselt koostas keelumärke kustutamise avalduse kohtutäituri büroo töötaja võlgniku vastava pöördumise peale, kuigi täitetoimikus võlgniku pöördumise kohta infot ei ole. Täitetoimiku koopiat ei sisalda ka keelumärke kustutamise avaldust, selle on kohtule esitanud hageja, kes sai keelumärke kustutamise avalduse ARK-st. Kuupäevade ülekirjutamine näitab, et Stegeman Transport OÜ ja Euro Electrics OÜ vahel ei oleks sõiduki võõrandamise tehingut keelumärke püsimisel tehtud.

Kohus leidis, et käsutamise keelumärke avalikus registris välistanuks sõiduki võõrandamisel selle heauskse omandamise ja tehing oleks TsÜS § 88 lg 1 alusel tühine ning vara tagasivõitmiseks täitemenetluses või pankrotimenetluses olnuks reaalne võimalus. Kostja heidab hagejale ette, et hageja ei esitanud vastavaid nõudeid ega tasunud pankrotimenetluse raugemise vältimiseks pankrotikulude ettemaksu, mis annab kostja arvates aluse hagejale väljamõistetavat kahjuhüvitist VÕS § 139 lg 2 alusel vähendada 0 euron. Kohus leidis, et hageja on veenvalt põhistanud, et vaidlusalune vara oli pärast keelumärke kustutamist mitmekordselt võõrandatud ja viimane omandaja on heauskne. Täitemenetluses kohtuotsust võlgnikul vara puudumise tõttu täita ei õnnestunud ja pankrotimenetluse kulusid ei nõustunud deposiiti tasuma ka suuremate nõuete omanikud. Nendel asjaoludel ei saa hagejale ette heita, et ta olemasolevale nõudele lisaks ei teinud täiendavaid kulutusi ilmselt ebaefektiivsete ja tulutute nõuete esitamiseks.

Kohus ei nõustunud kostja seisukohaga, et käesolevas asjas oleks kahjulik tagajärg saanud ka ilma kostja õigusvastase teota, kuna kohus ei olnud 17.06.2008.a määrust ARK-le täitmisele saatnud, lisaks ei kontrollinud hageja ise kohtumääruse ARK-le saatmist. Kohtutäituri õigusvastaseks teoks oli keelumärke kustutamine, mitte täitemenetluse alustamine. Kuna kohtutäitur hageja avalduse alusel täitis hagi tagamise määruse, puudus hagejal vajadus kontrollida, kas ka kohus on hagi tagamise määruse registripidajale saatnud. Kuna kohtutäitur määruse täitis ja keelumärke oli liiklusregistrisse kantud, ei saanud kohtu poolt määruse saatmata jätmise keelumärke puudumisest tekkinud kahju tekitada.

Kohus leidis, et kohtutäituri õigusvastaselt koostatud keelumärke kustutamise avalduse tõttu sai võimalikuks tsiviilasjas nr 2-08-20037 hageja nõuet tagava veoauto võõrandamine. Veoauto võõrandamise tõttu jäi kohtuotsus täitmata ja hagejale tekkis kahju 3 505,40 eurot. Seega on kostja õigusvastane toiming põhjuslikus seoses hagejale kahju tekkimisega.

Kohtutäitur on kahju põhjendanud süüliselt. Kuna täiteasjas ei ole tehtud täitemenetluse lõpetamise otsust sellisel alusel, mis võimaldanuks keelumärke kustutamist, täitemenetluse aluseks olnud hagi tagamise määrus oli kustutamise avalduse tegemise ajal jätkuvalt kehtiv, keelumärke kustutamisest sissenõudjale ega hagi taganud kohtule ei teatud, on kohtutäituri büroo töötaja poolt keelumärke kustutamise avalduse vormistamine ja ARK-le esitamine tahtlik õigusvastane tegevus. KTS § 9 lg 1 teise lause kohaselt vastutab kohtutäitur ka tema büroo töötajate poolt süüliselt tekitatud kahju eest.

Hageja esitatud väljatrükkidega veebilehel www.auto24.ee avaldatud sõidukite müügikuulutustest on tõendatud, et vaidlusaluse veoauto müümisel täitemenetluses oleks kohtuotsusega hageja kasuks väljamõistetud nõue täies ulatuses rahuldatud. Avalikele registriandmetele tuginedes, ei ole käesoleval ajal vaidlusalusel veoautol kasutus- ja käsutuspiiranguid ning on kehtiv ülevaatus, mis näitab, et veoauto on töökorras. Auto24 müügikuulutustes on vaidlusaluse veoautoga sarnaste näitajatega veoautode hinnad 18 300 - 20 400 eurot. TMS § 76 lg 5 ja § 82 järgi on täitemenetluses vallasasja enampakkumisel

võõrandamise korral asja alghinnaks asja arestimisakti märgitud harilik väärtus. TMS § 82 lg 2 ja § 100 lg 5 annavad kohtutäiturile õiguse vara alla hinnata, kuid mitte rohkem, kui 25% eelmise enampakkumise hinnast ning kuni 70% esimese enampakkumise alghinnast. Seejuures tuleb enne hinna alandamist küsida ka võlgniku ja sissenõudja seisukohta. Eeldades, et täitemenetluses oleks sõiduki hinda enampakkumisel vähendatud maksimaalse 70% võrra, piisanuks hageja nõude 3 505,40 euro täitmiseks vähem kui 11 700 euro suurusest alghinnast, mis on oluliselt väiksem müügikuulutustest nähtuvast keskmisest turuhinnast. Veenev on hageja väide, et hinna olulisel alandamisel olnuks hageja ise huvitatud veoauto ostmisest. Seega ei ole põhjendatud kostja seisukoht, et nõude täitmine vaidlusaluse veoauto täitemenetluses enampakkumisel müümisel ei oleks olnud kindel ja seetõttu kohtutäitur kogu nõudesumma ulatuses kahju hüvitamise eest ei vastuta.

Lisaks põhivõlale taotleb hageja viivise väljamõistmist VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud ulatuses. Hageja on arvestanud viivist summaliselt perioodi eest kahju hüvitamise nõude tasumiseks kohtutäiturile määratud tähtpäevale järgnevast päevast 08.10.2011.a kuni hagi esitamiseni 05.01.2012.a. Samuti taotleb hageja alates hagi esitamisest mõista viivised välja protsendina põhivõlast. Kohtuistungil kohus tegi kindlaks, et hagiavalduses esitatud arvutuskäigus on ekslikult märgitud vale põhivõla summa, kuid tegelikult on viivist arvutatud põhivõla 3 505,40 euro järgi ja hagi esitatud viivisesumma 63,10 eurot on õige. Seega on hageja viivise nõue põhjendatud ja kohus rahuldab selle ning mõistab kostjalt hageja kasuks välja hagi esitamise ajaks sissenõutavaks muutunud viivise 63,10 eurot ja viivise alates hagi esitamisest protsendina põhivõlast VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras.

Apellatsioonkaebus

4. Maakohtu otsuse peale esitas kostja apellatsioonkaebuse, milles palub tühistada maakohtu otsuse täies ulatuses ja teha uus otsus, millega jäetakse hagi rahuldamata ja menetluskulud hageja kanda.

Kostja ei nõustu kohtu järeldustega, et hagejale on keelumärke kustutamisega ARK-s tekkinud kohtuotsuses märgitud suuruses kahju. Hageja ei ole kahju suurust tõendanud ja kohtul puudus alus hageja nõuet küsitud suuruses rahuldada. VÕS § 127 lg 1 kohaselt kahju hüvitamise eesmärk on kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud. Seega saab hageja tegelikult kahjuks olla veoauto müügihind täitemenetluses, mitte Pärnu Maakohtu 24.05.2011.a otsusega väljamõistetud summa. Arvestada tuleb asjaoluga, et täitemenetluses võõrandatakse üldjuhul esemed harilikust väärtusest ca 70% madalama hinnaga. Ka RvS § 8 lg 1 sätestab, et hüvitisega tuleb luua varaline olukord, milles kannatanu oleks siis, kui tema õigusi ei oleks rikutud. Kohus on ebaõigesti asunud seisukohale, et jõustunud kohtuotsusega hageja kasuks väljamõistetud summa 3 505,40 eurot on VÕS § 128 lg 3 järgi käsitatav hageja otsese varalise kahjuna.

Kostjale jääb ebaselgeks, miks võttis kohus kahju suuruse hindamisel arvesse ainult hageja esitatud väljatrükid ja jättis täies ulatuses tähelepanuta kostja esitatud väljatrükid, millistest nähtus selgelt sõidukite müügihinna kiire langus ka tavamüügi korral. Seega oleks täitemenetluses veoauto faktilise olemasolu korral müügihind olnud turuväärtusest madalam ca 70%. Kohus asus ebaõigesti hindama hageja kahju keelumärke kustutamise järel võõrandatud veoautoga sarnaste müügikuulutuste alusel olukorras, kus vaidlusalune veoauto oli registri andmetel olemas ja oli võimalik tuvastada selle tegelik väärtus. Hageja väide ja kohtu järeldus veoauto seisukorra kohta on subjektiivsed. Olukorras, kus veoauto on registri andmetel olemas, pidi hageja enda kahju tõendamiseks esitama tõendid keelumärke

kustutamise järel võõrandatud veoauto väärtuse kohta, mitte müügikuulutused analoogsete veoautode kohta.

Kohus on otsuse põhjendustes ilmselgelt ebatäpne, märkides põhjenduste p-s 3, et 19.07.2012.a kohtuistungil kostja möönis, et 14.05.2011.a kohtuotsusega väljamõistetud summa võib olla käsitatav hageja kahjuna. Kostja esitab kohtu järeldusele vastuväite, sest nimetatud kohtuistungil vaidles kostja sõnaselgelt vastu seisukohale, et hageja kahju suurus on kohtuotsusega väljamõistetud summa ja selliselt on see ka protokollitud.

Kostja ei nõustu kohtu seisukohaga (p 7), et keelumärke kustutamise avaldusega kohtutäitur sisuliselt tühistas hagi tagamise määruse. Hagi tagamise määrus on kehtiv kuni kohus seda ei tühista TsMS § 386 lg 2 alusel ja oli kehtiv ka veoauto võõrandamise ajal. E. V. , Stegeman Transport OÜ juhatuse liikmena, oli teadlik Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a määrusest tsiviilasjas nr 2-08-20037. Sõiduki käsutamine olukorras, kus maakohtu määrust ei ole tühistatud, on õigusvastane tegevus. Sõidukit ei käsutanud kostja, vaid Stegeman Transport OÜ juhatuse liige E. V. , kes hagejale realselt õigusvastase tegevusega kahju põhjustas. Samuti ei nõustu kostja kohtu järeldusega, et sõiduki võõrandamist ei oleks keelumärke kustutamisetähtsusega toimunud. Riigikohus on lahendi nr 3-3-1-94-09 p-s 14 märkinud, et AÕS § 92 lg 1 kohaselt tekib vallasomand vallasasja üleandmisega, kui võõrandaja annab asja valduse üle omandajale ja nad on kokku leppinud, et omand läheb üle omandajale. Seega AÕS § 92 lg 1 kohaselt on vallasomandi tekkimiseks vaja kokkulepet ja valduse üleandmist, mitte liiklusregistri kannet.

Hageja on jätnud enda õiguskaitsevahendid kohaselt rakendamata. Hageja ei esitanud täiteasjas nr 186/2011/1479 võlgniku vara tagasivõitmise hagi TMS § 187 lg 1 alusel ning ei maksanud pankrotimenetluse raugemise vältimiseks pankrotimenetluse kulude katteks deposiiti, seega ei teinud hageja kõike endast olenevat kahju vältimiseks. Riigikohus on lahendi nr 3-3-1-6-08 p-s 14 märkinud, et ehkki VÕS § 139 lg 1 reguleerib grammatiliselt võttes üksnes juhtumit, kus kahju osaliselt tekkis kannatanust tulenevatel asjaoludel ning võimaldab selles ulatuses kahjuhüvitist üksnes vähendada, tuleb sätet tõlgendada selliselt, et see võimaldab kahjuhüvitist vähendada ka nullini. Vastasel juhul puuduks võimalus lahendada õiglaselt juhtumeid, kus kannatanu oma tegevusetusega laskis endale kahju tekitada ning põhjuslikku seost ei saa täielikult välistada, kuid kannatanu oleks saanud kahju tekkimist täielikult ära hoida. Kostja taotles kahjusumma vähendamist nullini 19.07.2012.a kohtuistungil, kuid kohus jättis selles osas seisukoha võtmata.

Kohtutäituril puudus täitedokument täitemenetluse alustamiseks ja ta ei ole õigusvastaselt käitunud. 08.01.2009.a kehtinud TMS § 48 p 7 kohaselt kohtutäitur lõpetab täitemenetluse põhjendamatu alustamisel täitemenetluse tingimuste täitmata jätmise tõttu. Täiteasjas nr 175/2008/1338 puudus täitemenetluse alustamisel 17.06.2008.a täitedokument TMS § 2 lg 1 p 1 mõistes. TMS § 2 lg 1 kohaselt käesoleva seadustiku alusel täidetakse nõudeid, mis tulenevad jõustunud või viitamata täitmisele kuuluvast kohtuotsusest ja -määrusest tsiviilasjas. Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a määrus ei olnud täitemenetluse alustamise ajaks jõustunud ja ei kuulunud viitamata täitmisele. 17.06.2008.a kehtinud TsMS § 387 lg 2 kohaselt kui hagi tagamise määruse peab täitma kohtutäitur, edastab kohus määruse hagi tagamise taotlenud isikule. Hagi tagamise määrukses tuleb märkida, et määruse täitmiseks peab taotluse esitaja pöörduma kohtutäituri poole. Pärnu Maakohtu 17.06.2008.a määrukses nimetatud märged ei ole. Määruse resolutsioonis on kohus märkinud, et määrus tuleb saata täitmiseks ARK-le.

Kohtutäituri tegevuse ja hagejale tekkinud väidetava kahju vahel puudub põhjuslik seos. VÕS § 127 lg 4 kohaselt isik peab kahju hüvitama üksnes juhul, kui asjaolu, millel tema vastutus põhineb, on kahju tekkimisega sellises seoses, et tekkinud kahju on selle asjaolu tagajärg (põhjuslik seos). Arvestades Riigikohtu lahendi nr 3-2-1-121-08 p-s 12 ja nr 3-2-1-53-06 p-s 11 väljendatud põhjusliku seose tuvastamise seisukohta, oleks käesolevas asjas kahjulik tagajärg saanud ka ilma kostja väidetava õigusvastase teota, kuna kohus ei olnud 17.06.2008.a määrust tsiviilasjas nr 2-08-20037 ARK-le täitmisele saatnud ning ka hageja ei kontrollinud kohtumääruse saatmist ARK-le. Kuna kostja ei ole hagejale kahju tekitanud, ei ole kostja hageja ees nõude täitmisega viivitanud ning seega on viivisenõue põhjendamatu.

Vastustaja seisukoht

5. Vastustaja vaidles apellatsioonkaebusele vastu ja palus jätta selle rahuldamata ning maakohu otsuse muutmata.

Ringkonnakohtu seisukoht

6. Ringkonnakohus, tutvunud apellatsioonkaebusega ja tsiviilasja materjalidega, leiab, et vaidlustatud maakohu otsus on seaduslik ja põhjendatud ning apellatsioonkaebuses esitatud väited selle muutmiseks ega tühistamiseks alust ei anna. Maakohu otsus tuleb jätta muutmata ja apellatsioonkaebus rahuldamata. Ringkonnakohus nõustub vaidlustatud maakohu otsuses esitatud põhjendustega ja TsMS § 654 lg-st 6 tulenevalt põhjendusi ei korda. Kuigi apellant tugineb apellatsioonkaebuses suuresti samadele väidetele, mille osas on maakohus juba seisukoha kujundanud ja millega ringkonnakohus nõustub, märgib ringkonnakohus apellatsioonkaebusele vastuseks siiski järgmist.

7. Maakohus ei ole eksinud hagejal kahju tekkimise ja selle suuruse tuvastamisel. Hageja tugines maakohutussele, et tema kasuks mõisteti jõustunud kohtuotsusega välja konkreetne rahasumma ning et sama menetluse raames rahuldab maakohus hagi tagamise taotluse ja määras kanda riiklikusse liiklusregistrisse kohtuliku käsutuskeelu nähtavaks tegemiseks keelumärke. Maakohus tuvastas õigesti, et juhul, kui vastav keelumärge oleks olnud alles ajal, kui sõiduk võõrandati, oleks see ära hoidnud sõiduki heauskse omandamise kolmanda isiku poolt. Maakohus tuvastas õigesti, et juhul kui kõnealuse kohtuotsuse jõustumise ja täitmisele pööramise ajal oleks sõiduk kuulunud algsele sõiduki omanikule, oleks hageja saanud kohtuotsusega tunnustatud nõude pöörata vaidlusalusele sõidukile.

8. Hageja esitas maakohutussele tõendid, millest nähtus, et vastavat liiki ja omadustega sõidukite kohalikud keskmised müügihinnad jäävad vahemikku 18300- 20400 eurot. Hageja esitas ka tõendid, mille alusel sai tõendada, et sõiduki osas eksisteerib kehtiv ülevaatus. Nende tõendite alusel auto väärtuse tuvastamist ei saa pidada tõendite hindamisel maakohutule ette antud diskretsioonipiiride ületamiseks. Olemasoleva sõiduki väärtuse hindamine ei eelda alati konkreetse sõiduki ülevaatumist ja hindamist. Kostja ei toonud kohtu ette asjaolusid, mille alusel saaks järeldada, et vaidlusalusel sõidukil esinesid omadused, mille tõttu tuleks selle väärtust hinnata keskmisest väiksemaks. Olukorras, kus hageja oli temal lasuva tõendamiskohustuse täitnud, oleks tulnud kostjal tõendada, et sõiduki väärtus keskmisest erineb. Kostja seda aga teinud ei ole.

9. See asjaolu, et sõiduk oleks võõrandatud eelduslikult täitemenetluses, ei tähenda, et hagi oleks tulnud rahuldada väiksemas ulatuses. Esiteks tuleb rõhutada, et kohtutäitur ei saa oma tegevuses lähtuda eeldusest, et sõidukid võõrandatakse ülisuure tõenäosusega kõige väiksema hinnaga, mida täitemenetluse seadustik üleüldse enampakkumisel alghinnana määratleda lubab. Avalikke ülesandeid täitma määratud kohtutäituri ülesanne on teha mõistlik

pingutus selleks, et võõrandada võlgniku vara võimalikult kallilt. Selline tegevus teenib nii võlgniku kui ka sissenõudja(te) huve ja väldib võlgniku omandipõhiõiguse lubamatut riivet. Juhul, kui aga kohtutäitur lähtub oma ametitegevuse pidamisel juba eos põhimõttest, et täitemenetluses võõrandatakse vara väga suure tõenäosusega alghinnaga ja kõige väiksema alghinnaga, mida seadus üleüldse varaeseme suhtes määrata lubab, siis ei ole sellega täitemenetluse eesmärgid täidetud. Kohalik keskmine müügihind eseme väärtusena on see, millega leidub eelduslikult esemele ostja. Sellest tulenevalt oleks kohane tuvastada, et sõiduki edasivõõrandamise tõttu kaotas hageja võimaluse realiseerida oma nõudeid kuni sõiduki turuväärtuse ulatuses. Sellest hoolimata märkis maakohus, et isegi siis, kui sõiduki hinda oleks kostja poolt kirjeldatud viisil 70% võrra alla hinnatud, oleks saanud selle võõrandada ikkagi mitu korda kallimalt, kui hageja kohtuotsusega tunnustatud nõude rahuldamiseks vajalik.

10. Maakohus lähtus hagi rahuldamise eelduseks olevate asjaolude tuvastamisel õigesti sellest, et sõiduki algse omaniku vara suhtes viidi läbi täitemenetlus ja selle käigus tuvastati, et muu vara arvelt nõuet rahuldada ei õnnestu. Maakohus lähtus samuti õigesti sellest, et sõiduki algne omanik lõppes ilma õigusjärgluseta. Seega oli maakohtu järeldus õige, et kahju tekkis just seetõttu, et kostja lasi kustutada keelumärke, mille tagajärjel kaotas hageja algse sõidukiomaniku suhtes võimaluse kohtuotsusega tunnustatud nõude maksmapanemiseks.

11. Maakohus tegi seejuures õige järelduse, et kostja etteheited, et hageja ei esitanud vara tagasivõitmise hagi või ei maksnud pankrotimenetluse kulude katteks deposiiti, ei võimalda käesoleva hagi rahuldamata jätmist. Kostja ei toonud kohtu ette selliseid asjaolusid, mille alusel saaks jõuda veendumusele, et algne sõiduki omanik tegi mõne sellise tehingu, mille tagasivõitmine oleks loonud hagejale võimaluse rahuldada kohtuotsusega tunnustatud nõue. Kostja ei toonud kohtu ette asjaolusid, mille alusel saaks jõuda järeldusele, et sõidukiomaniku suhtes pankrotimenetluse läbiviimine oleks suure tõenäosusega taganud hagejale kohtuotsusega tunnustatud nõude kasvõi osalise rahuldamise. Nendel põhjustel leidis maakohus õigesti, et kahju hüvitise vähendamiseks aluseid ei esine.

12. Kostja väited, et isik, kes algselt sõidukiomanikult sõiduki ostis, ei olnud heauskne, ei saa tingida hagi rahuldamata jätmist, sest sõiduk võõrandati veelkordselt edasi ning kostja ei ole kohtu ette toonud asjaolusid, mis lükkaksid selle isiku suhtes kehtiva heausksuse eelduse ümber.

13. Maakohus leidis õigesti, et kostja tegevus, millest hagejale kahju tekkis, oli õigusvastane. Hagi tagamise määrus on viivitamata täidetav ning seega ei eelda selle täitmine jõustumist. Hagi tagamise määrus on viivitamata täidetav sõltumata sellest, kas kohus seda määrukes mainib või mitte. See, kui kohus määrukes märgib, et keelumärke liiklusregistrisse kandmiseks tuleb pöörduda liiklusregistri pidaja poole või see, kui kohus ei märgi, et täitmiseks tuleb pöörduda kohtutäituri poole, ei võta kohtutäiturilt õigust ega kohustust lahendit täita. Veelgi enam, kohtutäitur, algatades täitemenetluse ja seades keelumärke, lõi hagejale usalduse, et keelumärke on seatud ja et ei pea kartma, et keelumärke võidakse lihtsalt kustutada. Need kostja väited, mis puudutavad seda, et kohtutäituril ei olnud õigust täitemenetlust algatada või et kohtutäitur pidi täitemenetluse lõpetama, ei saa seega tingida hagi rahuldamata jätmist.

14. Maakohus ei rajanud oma otsust sellele, et kostja menetluses midagi möönis. Maakohus tuvastas kõik hagi rahuldamise eelduseks olevad asjaolud nõuetekohaselt ning see, kui kostja ei oleks midagi menetluses möönnud, näiteks, et kohtuotsusega väljamõistetud

summat saaks käsitleda teatud tingimustel hageja kahjuna, ei saaks tingida teistsuguse kohtuotsuse tegemist, sest kõik hagi rahuldamise eeldused on ilma selletagi tuvastatud. See, kas kohtuotsusega välja mõistetud summat saab käsitleda hageja kahjuna, on õiguslik järeldus, mille tegemine ei sõltu sellest, kas kostja sellega nõustub või mitte.

15. Kohus ei rajanud oma otsust mitte sellele, et kostja tühistas hagi tagamise vaid kohus rajas otsuse sellele, et kostja põhjustas keelumärke kustutamise olukorra, kus sõiduk võõrandati edasi ning sõiduki algne omanik jäi varatuks ja tema vara arvelt ei olnud seetõttu võimalik täita kohustust, mille täitmise eesmärgil oligi keelumärke seatud.

Menetluskulude jaotus

16. Vastavalt TsMS § 173 lg-le 1 esitatakse asja järgmisena menetleva kohtu lahendis kogu seni kantud menetluskulude jaotus. Lähtudes TsMS § 162 lg-st 1 ja § 171 lg-st 1 jätab ringkonnakohus maakohtu ja ringkonnakohtu menetluskulud kostja kanda. Ringkonnakohus ei teinud asja menetlemisel TsMS §-s 143 sätestatud asja läbivaatamise kulusid.

Kohus selgitab, et TsMS § 174 lg 1 järgi võib menetlusosaline nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude proportsionaalse jaotuse alusel 30 päeva jooksul, alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest. TsMS § 174 lg 2 kohaselt hüvitatava summa kindlakstegemise avaldus esitatakse asja menetlenud esimese astme kohtule. Avaldusele lisatakse menetluskulude nimekiri. Avalduses tuleb kinnitada, et kõik kulud on kantud seoses kohtumenetlusega.

Mare Merimaa

Kaupo Paal

Ande Tänav